

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto
Jarmo Kukkonen

Yrittäjän eläkeasetuksen 3 §:ssä määrätty selvitys yrittäjän eläkelain 140 §:n 2 momentissa tarkoitettua valtion osuuden ennakosta

YEA 3 §:n mukaan Eläketurvakeskuksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle 15.10.2023 mennessä selvitys, jonka perusteella ministeriö tarkistaa vuoden 2023 joulukuun YEL-ennakkoerän määrän ja vahvistaa vuoden 2024 YEL-ennakkoerän määrän.

Vuoden 2023 joulukuun ennakkoerän tarkistus

Tämän selvityksen mukaan tarkistettu arvio valtion osuudesta vuodelle 2023 on 492,3 miljoonaa euroa per 1.7.2023. Kesäkuussa 2023 sosiaali- ja terveysministeriö vahvisti vuoden 2023 valtion osuuden ennakoksi 480,3 miljoonaa euroa.

Nyt arvioitu valtion osuus on suurentunut 12,0 miljoonaa euroa Eläketurvakeskuksen 15.5.2023 tekemään arvioon verrattuna. Arvio vuoden 2023 eläkemenosta on pienentynyt 4,4 miljoonaa euroa (–0,3 %) ja arvio vuoden 2023 vakuutusmaksutulosta on pienentynyt 17,0 miljoonaa euroa (–1,4 %). Tarkemmat luvut löytyvät liitteistä.

Nyt arvioiduissa työtulosummassa ja maksutulossa on otettu huomioon alkuvuoden 2023 tietoja alkaneista ja päättäneistä vakuutuksista sekä työtulosummista ja vakuutettujen lukumääristä ja aiempien vuosien kehitystä. Lisäksi on otettu huomioon vuoden 2023 alusta voimaan tulleen lainmuutoksen vaikutusta työtulon kehitykseen tähän asti havaittujen työtulon muutosten, työtulojen tarkistuksen tulosten sekä käytettävissä olevien työtulon tarkistuksen lähtötietojen perusteella sekä lisäksi on arvioitu tulevien vuosien kehitystä ottaen huomioon tulevaisuudessa tehtäviä työtulojen tarkistuksia. Oletukset työtulojen muutoksista tarkistusten perusteella ovat nyt tehdyssä arviossa mallillisia. Työtulojen kehitykseen sisältyy tällä hetkellä paljon epävarmuutta lainmuutoksen vaikutuksista, koska tietoa toteutuneista tarkistuksista on vasta vähän ja lisäksi seuraavina vuosina tarkistuksiin tulevilla yrittäjillä on suuremmat nykyiset YEL-työtulot kuin tänä vuonna tarkistettavilla, mikä voi vaikuttaa tulevien tarkistusten tuloksiin. Lisäksi nyt tehtyihin arvioihin vaikuttaa se, että lainmuutoksen perusteella tehtävät tarkistukset

painottuvat aiempaa arvioitua selvemmin loppuvuoteen. Tämä vaikuttaa maksutulon muutoksen ajoittumiseen ja esimerkiksi nyt arvioitu vuoden 2023 maksutulo on tästä syystä aiempaa arvioitua pienempi.

Vuoden 2024 valtion osuuden määrä

Selvityksen mukaan vuoden 2024 valtion osuuden ennako on 505,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 eläkemenoksi (H_{2024}^y) on arvioitu 1 689,2 miljoonaa euroa, vakuutusmaksuvastuuksi (B_{2024}^y) 1 274,7 miljoonaa euroa ja avoimiksi maksuiksi (P_{2024}^a) 91,4 miljoonaa euroa.

Pyydämme ystävällisesti lähettämään päätöksen valtion osuuden ennakon määrästä sähköpostilla osoitteeseen kustannustenjako@etk.fi. Pyydämme päätöstä viimeistään 5.11.2023 YEA:n mukaisesti. Pyydämme maksamaan ennakon Eläketurvakeskuksen Osuuspankissa olevalle pankkitilille FI87 5723 3310 0000 61.

ELÄKETURVAKESKUS

Ismo Risku

Jaakko Aho

LIITTEET:

- 1 YEL 140 § 1 momentissa tarkoitetun valtion osuuden ennuste vuosille 2023–2027
- 2 Valtion osuuden määrittämisessä tarvittavat suureet vuosina 2022–2024
- 3 Työtulojen ja vakuutusten arviointia

YEL:n valtion osuuden ennuste

VM:n indeksioletukset 4.9.2023, paitsi vuoden 2024 työeläkeindeksi ja palkkakerroin ennakkolisten indeksien mukaiset ja vuoden 2028 indeksit ETK:n suhdanne-ennusteesta.

	Lähtötiedot/indeksit, korot ja qsv-kerroin						Lähtötiedot ja tulokset/maksuprosentti					
	Työeläke- indeksi	Palkkakerroin	Kuluttaja- hinta- indeksin muutos, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Peruste- korko 1+rv	Vakuutus- maksukorko 1+rmv	Palkattomien kust. jaon qsv- kerroin	Maksu % alle 53-v. ja yli v.	Maksu % 53-62- vuotiaat	Keskim. maksu % (ei huom. aloitt. alea)	Keskim. maksu % (maksu- tulo/työ- tulo- summa)	
2018	2548	1.391	1.1	1.7	1.0550	1.0200	0.001929	24.1	25.6	24.6	23.1	
2019	2585	1.417	1.0	2.1	1.0525	1.0200	0.002134	24.1	25.6	24.6	23.2	
2020	2617	1.446	0.3	1.9	1.0500	1.0200	0.002374	24.1	25.6	24.6	23.1	
2021	2631	1.465	2.2	2.4	1.0475	1.0200	0.002454	24.1	25.6	24.6	23.1	
2022	2691	1.501	7.1	2.4	1.0625	1.0200	0.002590	24.1	25.6	24.6	23.2	
2023	2874	1.558	6.2	4.3	1.0500	1.0245	0.002916	24.1	25.6	24.6	23.2	
2024	3032	1.637	2.2	3.5	1.0475	1.0400	0.003136	24.1	25.6	24.6	23.2	
2025	3096	1.678	1.7	3.3	1.0475	1.0375	0.003248	24.1	25.6	24.6	23.2	
2026	3160	1.731	2.0	3.0	1.0475	1.0330	0.003405	24.4	24.4	24.4	23.1	
2027	3229	1.780	2.0	3.0	1.0475	1.0330	0.003564	24.4	24.4	24.4	23.1	
2028	3305	1.834	2.0	3.2	1.0475	1.0310	0.003755	24.4	24.4	24.4	23.1	

	Tulokset/eläkemenot									
	Varsinaiset vanhuus- eläkkeet, milj. €	Osittaiset vanhuus- eläkkeet, milj. €	Työkyvyt- tömyys- eläkkeet, milj. €	Kuntoutus- rahat, milj. €	Työura- eläkkeet, milj. €	Perhe- eläkkeet, milj. €	Osa- aika-eläkkeet, milj. €	Eläkemenot yhteensä, milj. €		
2018	1 050.1		78.2	6.6		94.0	4.2	1 243.2		
2019	1 103.2	12.5	77.1	7.0	0.0	94.9	1.7	1 296.5		
2020	1 152.8	13.8	76.8	7.2	0.0	95.6	0.8	1 347.0		
2021	1 187.3	14.9	75.4	7.4	0.0	95.5	0.4	1 380.9		
2022	1 241.9	17.4	75.2	6.0	0.1	99.6	0.2	1 440.4		
2023	1 360.6	28.2	79.1	4.2	0.1	105.8	0.0	1 578.0		
2024	1 459.8	28.2	84.0	4.6	0.1	112.5	0.0	1 689.2		
2025	1 512.9	28.3	87.1	4.8	0.1	115.7	0.0	1 748.9		
2026	1 566.7	28.5	90.6	5.0	0.1	119.0	0.0	1 809.9		
2027	1 624.6	28.4	94.5	5.2	0.1	122.5	0.0	1 875.3		
2028	1 690.9	27.4	97.8	5.4	0.1	126.4	0.0	1 948.1		

	Tulokset/työtulosumma ja maksutulo										
	Työtulo- summa tvSv, milj. €	Maksutulo P, milj. €	Avoimet Pa, milj. €	Rahasto V 31.12.v-1, milj. €	Rahasto By, milj. €	53-62-v. osuus vuoden lopun työtulo- summasta	Alle 53-v. ja yli 62-v. osuus työtulo- summasta	Maksutulon muutos, % poistettu maksu%- ja palkka- kerroin- muutos	Työtulo- summan muutos, %, poistettu palkka- kerroin- muutos	Avoimet/ Maksu- tulo, %	qy-kerroin
2018	4 613.4	1 064.8	82.2	84.9	1 080.2	0.333	0.667	-1.9 %	-2.2 %	7.7 %	1.00
2019	4 619.6	1 073.7	83.1	84.4	1 085.0	0.338	0.662	-1.0 %	-1.7 %	7.7 %	1.00
2020	4 609.9	1 067.1	84.7	85.3	1 082.7	0.344	0.656	-2.6 %	-2.2 %	7.9 %	1.00
2021	4 638.0	1 072.5	86.0	86.8	1 089.7	0.346	0.654	-0.8 %	-0.7 %	8.0 %	1.00
2022	4 775.0	1 108.2	86.9	88.0	1 124.9	0.346	0.654	0.9 %	0.5 %	7.8 %	1.00
2023	4 995.0	1 159.1	88.2	89.5	1 173.9	0.338	0.662	0.8 %	0.8 %	7.6 %	1.00
2024	5 450.1	1 263.7	91.4	90.4	1 274.7	0.333	0.667	3.8 %	3.8 %	7.2 %	1.00
2025	5 736.5	1 331.8	95.5	93.5	1 342.6	0.329	0.671	2.8 %	2.7 %	7.2 %	1.00
2026	6 096.3	1 405.3	100.5	97.7	1 416.4	0.321	0.679	3.1 %	3.0 %	7.1 %	1.00
2027	6 393.6	1 477.3	106.4	102.8	1 489.8	0.317	0.683	2.2 %	2.0 %	7.2 %	1.00
2028	6 634.3	1 535.1	112.2	108.9	1 549.9	0.316	0.684	0.9 %	0.7 %	7.3 %	1.00

	Lähtötiedot ja tulokset/teoreettinen hoitokulu ja valtion osuus							
	Vakuutet- tujen lukumäärä Nv (H:n lähtötieto)	Vakuutettujen lukumäärän Nv muutos	Eläkkeiden lukumäärä Nev (H:n lähtötieto)	Hoitokulu- kerroin h1	Hoitokulu- kerroin h2	Hoitokulu- kerroin h3	Hoitokulu H, milj. €	Valtion osuus, milj. €
2018	237 202	-1.0 %	140 168	0.00053	204.06	93.68	64.0	246.2
2019	240 151	1.2 %	139 831	0.00053	206.92	94.99	65.4	294.5
2020	244 406	1.8 %	142 535	0.00025	192.64	88.44	60.8	349.0
2021	245 813	0.6 %	142 897	0.00049	185.90	85.34	60.2	377.2
2022	252 991	2.9 %	147 103	0.00044	185.90	85.34	61.7	402.3
2023	254 425	0.6 %	150 899	0.00043	185.90	85.34	62.3	492.3
2024	256 260	0.7 %	153 113	0.00044	189.99	87.22	64.4	505.8
2025	258 307	0.8 %	155 244	0.00044	193.22	88.70	66.2	501.7
2026	259 954	0.6 %	157 409	0.00044	197.08	90.47	68.2	494.0
2027	260 677	0.3 %	159 612	0.00044	201.03	92.28	69.9	491.9
2028	261 587	0.3 %	161 992	0.00044	205.05	94.13	71.8	510.4

SU/Eeva Poutiainen

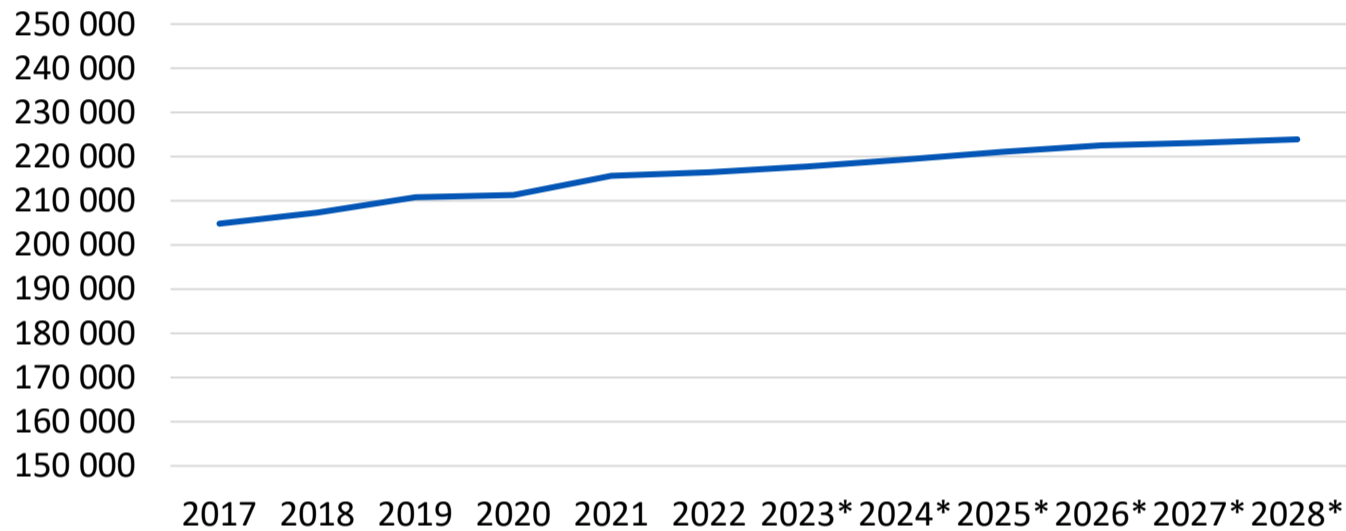
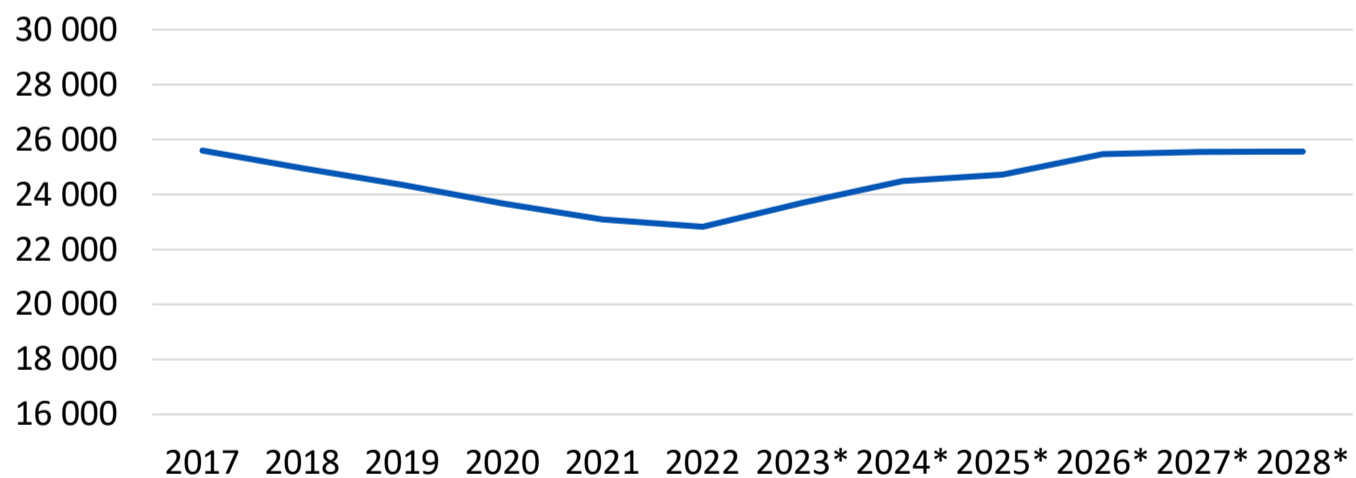
12.10.2023

Valtion osuuden määrittämisessä tarvittavat suuret vuosina 2022–2024

Valtion osuuden perustana olevat suuret per 1.7. milj. €	2022 toteutunut 15.5.2023	2023 selvitys 15.5.2023	2023 selvitys 12.10.2023	2024 selvitys 12.10.2023
1. Yhteisesti kustannettava YEL-eläkemeno	1 440,4	1 582,4	1 578,0	1 689,2
- vanhuuseläkkeet	1 241,9	1 366,3	1 360,6	1 459,8
- osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet	17,4	26,4	28,2	28,2
- työkyvyttömyyseläkkeet*)	75,2	78,8	79,1	84,0
- kuntoutusrahat*)	6,0	5,1	4,2	4,6
- työuraeläkkeet	0,1	0,1	0,1	0,1
- perhe-eläkkeet	99,6	105,7	105,8	112,5
- osa-aikaeläkkeet	0,2	0,0	0,0	0,0
2. YEL 138 §:ssä tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu	1 124,9	1 190,6	1 173,9	1 274,7
- vakuutusmaksuvastuu tilivuotta edeltäneen vuoden lopussa	88,0	89,5	89,5	90,4
- YEL-maksutulo	1 108,2	1 176,1	1 159,1	1 263,7
- teoreettinen hoitokulu	61,7	62,6	62,3	64,4
- työtulosumma	4 775,0	5 083,3	4 995,0	5 450,1
3. YEL 139 §:n 2 momentissa tarkoitettavat avoimet maksut	86,9	88,6	88,2	91,4
4. Valtion osuus	402,3	480,3	492,3	505,8
5. Vahvistettu valtion osuus	402,3	480,3		

Työtulojen ja vakuutusten arviointia

Vuosi	Voimassaolevat YEL-vakuutukset 31.12.v	Työtulojen keski- arvo (euroa) käyvin hinnoin 31.12.v	Työtulosumma tvSv käyvin hinnoin (milj. euroa)	Ansiotasoindeksi Vuositiieto 2010 = 100	Työtulojen keski- arvo (euroa) v. 2023 rahassa)	Ansiotaso- indeksin muu- tosprosentti
2017	204 828	22 600	4 645.3	112.3	25 599	
2018	207 316	22 074	4 613.4	112.5	24 959	
2019	210 792	21 902	4 619.6	114.4	24 354	
2020	211 344	21 759	4 609.9	116.9	23 677	
2021	215 646	21 626	4 638.0	119.1	23 097	
2022	216 449	21 885	4 775.0	122.0	22 826	2.4
2023*	217 776	23 704	4 995.0	127.2	23 704	4.3
2024*	219 347	25 352	5 450.1	131.7	24 494	3.5
2025*	221 099	26 436	5 736.5	136.0	24 726	3.3
2026*	222 509	28 042	6 096.3	140.1	25 464	3.0
2027*	223 128	28 980	6 393.6	144.3	25 550	3.0
2028*	223 907	29 923	6 634.3	148.9	25 563	3.2

Voimassaolevat vakuutukset 31.12.v**Työtulojen keskiarvo
(euroa, vuoden 2023 rahassa ansiotasoindeksillä)**

Ansiotasoindeksin toteutuneet luvut Tilastokeskus. Arviot vuosille 2023-2027 VM:n ennusteesta, vuoden 2028 arvio ETK:n suhdanne-ennusteelta.